

V Keniji se izjalovil poskus državnega udara zoper preds. Moi-ja

NAJROBI, Ke. — Izjalovil se je poskus državnega udara v vzhodnoafriški državi Keniji. Zarotniki so bili mladi častniki kenijskih letalskih sil in nekaj jih je pribežalo v sosednje države in zaprosilo za politični azil.

Kenijski predsednik Daniel A. Moi je vodil obrambo zoper zarotnike in bilo je slišati precej streljanja v glavnem mestu. Po streljanju je šlo več ljudi na cesto in izropalo trgovine. To se menda še dogaja.

Poročila, ki prihajajo iz Najrobija, trdijo, da je priprtih najmanj 300 častnikov kenijskih letalskih sil, da pa je še na prostosti polkovnik, ki je vodil zaroto. Zanesljivih podatkov o izgubah na obeh straneh ni.

Predsednik Moi je uvedel obredno stanje v državi, ki traja od 6. zvečer do 7. zjutraj. Mednarodno letališče v Najrobiju je bilo zaprto.

Kenija je postala neodvisna država pred 19 leti in se je izkazala kot izjema med novimi afriškimi državami s tem, da je ohranila demokracijski sistem vladanja. V primerjavi z veliko večino afriških držav, je bila Kenija tudi precej naklonjena ZDA.

Zadnja leta se pa Kenija sooči s hudimi gospodarskimi težavami, predvsem zaradi nizke cene surove kave, ki jo v Keniji pridelujejo v veliki količini in od izvoza katere največ deviz zaslužio.

Huda prometna nesreča v Franciji terjala 53 življenj; 44 otrok

CREPY-EN-VALOIS, Fra. Preteklo soboto zjutraj se je v okolici vasi Merceulla, kakih 200 milj južno od Pariza, zgodila najhujša avtomobilska nesreča v francoski zgodovini. V nesreči je umrlo 53 ljudi, od teh 44 otrok, ki so zgoreli v razbitinah avtobusa.

Do nesreče je baje prišlo, pravijo očividci, ko je na zelo prometni velemesti iz neznanega vzroka uporabil zavore šofer avtobusa, zasedenega od otrok, ki so bili na poti v neko letovišče v Alпах. V avtobus je treščilo več avtomobilov in drugi avtobus, prav tako zaseden od mladih otrok. Drugi avtobus je začel goreti in požar se je tako hitro in močno razširil, da reševalci niso mogli priti do otrok.

Oba avtobusa sta prevažala otroke iz mesteca Crepy-en-Valois. Mnoge družine so izgubile po več svojih otrok. Mnoga trupla mladih otrok je tako temeljito uničenih, da zdravniki niso mogli ugotoviti njih identitete.

Preiskava o vzroku nesreče, ki je prizadela vso Francijo, je v teku. Eden od šoferjev avtobusa je nesrečo preživel, očividci le-te pa podajajo nasprotujoče si izjave.

Zupan mesteca Crepy-en-Valois de dejal, da bo mestna uprava krila vse stroške skupnega pogreba in pomagala prizadetim družinam.

Poravnajte naročnino
pravočasno!

Novi grobovi

Matthew A. Kastelic

Danes, 3. avgusta, zjutraj je nenadno umrl Matthew A. Kastelic, ki je bival v Wickliffu zadnjih 30 let, prej pa v Collinwoodu. Rajniki je bil mož Margaret, roj. Zorich, oče Matthewa, Mrs. Lawrence (Kathleen) Norton (Canton, O.) in Mrs. Timothy (Sue) Bina, stari oče Jennifer in Lauren Norton, brat Alice Opalich (Cape Coral, Fla.), Josephine Klemencic in Dorothy Urbancich, zaposlen pri New York Central železnici 49 let, zadnji čas pa pri Cleveland Indians Baseball Clubu. Čas pogreba ob tem poročanju še ni določen. Pogreb bo pa v oskrbi Grdinovega pogrebnega zavoda.

Josephine Radovanec

V petek, 30. julija, je v St. Vincent Charity bolnišnici na posledicah srčne kapi umrla 41 let stara Josephine Radovanec s 6021 Bonna Ave., rojena Strano v Niagara Fallsu, Ont., od koder je prišla v Cleveland l. 1951, žena Anthonyja (Buddy), hčerka Jamesa in že pok. Violet McComasa, pastorka Bernieja McComasa, sestra Gladys Rini, zaposlena v pisarni pri Continental Lithograph Corp. Pogreb bo iz Železovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. danes, v torek, ob 9.30 dopoldne, v cerkev sv. Vida ob 10.30, nato na pokopališče Vernih duš.

Mary Kozlevcar

Na svojem domu na 15638 Holmes Ave. je po dolgi bolezni umrla 66 let stara Mary Kozlevcar, rojena Prelaz v Mogadore, O., od koder je prišla v Cleveland l. 1922, vdova po pok. možu Josephu, mati Josepha, Ivana (Mike) in Sandre Meeker, 6-krat stara mati, svakinja Antona in Josephine Kozlevcar, zaposlena kot sestavljalka pri Beta Valve Co. na Tungsten Rd. 9 let, vse do svoje upokojitve l. 1978, članica ADZ št. 51. Pogreb je bil iz Železovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v ponedeljek, 2. avgusta, v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave.

VREME

Spremenljivo oblačno v dopoldanskem in sončno v popoldanskem času danes. Najvišja temperatura okoli 87 F.

GORICA, It. — Pred tremi leti, 19. julija 1979, se je končala v srednjeameriški državi Nikaragva dolgotrajna državljanska vojna. Diktator Anastasio Somoza je zbežal v tujino, zmagala je revolucija, v kateri so bile zastopane vse politične grupacije in sloji. Zdelo se je, da je nastopilo obdobje miru, v katerem naj bi se uveljavile vse politične in državljanske pravice.

Po nekaj časa pa se je pokazalo, da se upi niso uresničili. Sandinistično gibanje, izrazito marksistično usmerjeno in z neprikritimi simpatijami za kubanskega diktatorja Fidela Castra in njegov režim se je polastilo vseh

Oporečniki v Poljski iznajdljivi glode protestov do režima

VARŠAVA, Polj. — Poljaki, ki nasprotujejo obsednemu stanju v državi in režimu gen. Wojciecha Jaruzelskega, so izredno iznajdljivi v izkoriščanju možnosti, po katerih lahko izražajo svoje nezadovoljstvo.

Preteklo nedeljo je bila v Varšavi uradna spominska slovesnost, na kateri so se spominjali začetka varšavskega upora zoper naciste 1944. leta. V uporu, ki so ga končno strli Nemci, je padlo najmanj 200.000 Poljakov. Varšava je pa bila skoraj docela porušena.

Poljaki so se zbrali na vojaškem pokopališču Powazki. Zbranih jih je bilo okoli 10.000. Kar naenkrat so začeli s petjem narodnih pesmi, med njimi pesmi, ki je pozvala Poljake k uporabi zoper nemške osvajalce. Ko so to pesem peli, so udeleženci slovesnosti enoglasno zamenjali besedo "Nemci" s "Sovjeti".

Poleg tega so navzoči zahtevali izpustitev na svobodo priprtega voditelja Solidarnosti Lecha Walese. Po zvočnikih so pa slišali nagovor drugega voditelja tega gibanja, Zbigniewa Bujaka, ki živi v ilegali nekeje v Poljski. Bujak je pozval priistaše Solidarnosti, naj se borijo za izpustitev vseh političnih jetnikov na Poljskem.

Na pokopališču Powazki je tudi spomenik tistim poljskim častnikom, ki so bili ubiti na skrivnostni način v gozdu Katyn. Množičen grob so odkrili Nemci med drugo svetovno vojno. Vsi Poljaki, kakor tudi ogromna večina nepristranskih analitikov so prepričani, da so zločin zakrivil Sovjeti. Nihče ne sme tega javno trditi na Poljskem, kljub temu so se udeleženci slovesnosti zbrali okoli tega spomenika, na katerem je bil videti napis "Katyna ne bomo pozabili".

Voditelji Solidarnosti pravijo, da naj bi prišlo do ponovnih demonstracij zoper režim gen. Jaruzelskega dne 31. avgusta, ob drugi obletnici uradne ustanovitve sedaj prepovedane Solidarnosti.

Sončno, soparno in vroče jutri z najvišjo temperaturo okoli 91 F. V četrtek spremenljivo oblačno z možnostjo krajevnih neviht. Za petek napovedujejo sončno vreme.

Izdana in zlorabljena revolucija v Nikaragvi

vzvodov oblasti in odstranilo vse demokratične stranke, ki so z njim sodelovale v borbi zoper Somozo.

V teku treh let je bila revolucija izdana, osebne svobodine vedno bolj omejene in zatiranje prebivalstva vedno bolj izrazito. Danes se lahko vsak prepričan demokrat vpraša, ali je bila revolucija res potrebna zato, da je eno diktaturo nadomestila druga.

Tako Nikaragva doživlja svojo drugo dramo: vlada nasilje, država je na robu državljanske vojne in grozi ji vdor antikomunističnih odredkov, ki se zbirajo v Hondurasu in na Floridi. Sandinisti stojijo pred iz-

IZRAELSKÉ ČETE ZAVZELE BEJRUTSKO LETALIŠČE; V VELJAVI ŽE 9. PREMIRJE

BEJRUT, Li. — V nedeljo so izraelske čete v okolici Bejruta izvedle svoje najhujše napade doslej na palestinske položaje v Zahodnem Bejrutu. V napadu so sodelovale letalske, mornariške, tankovske in pehotne enote. Napad je trajal ves dan, potem so Izraelci pristali na novo, že deveto premirje. Kakor vedno, tudi tokrat so Izraelci trdili, da so prejšnje premirje kršili gverilci PLO.

Poročila novinarjev, ki so obiskali bojišče, trdijo, da so izraelske čete napredovale kaki dve milj in zavzele bejrutsko mednarodno letališče. Po nekaterih poročilih, so Izraelci tudi vdrl v neko palestinsko taborišče ne južni strani Bejruta.

V Jeruzalemu pravijo, da nameravajo pritiskati na PLO, da zapusti Bejrut in Libanon sploh. Jasir Arafat samo zavlačuje pogajanja o umiku PLO in je torej neposreden vojaški pritisk nujno potreben, pravijo predstavniki vlade Menahema Begin in predvsem obrambni minister Ariel Saron, ki poveljuje izraelskim vojaškim silam.

Podatki o človeških izgubah so povsem nezanesljivi. Predstavniki libanonskih policistov pa je dejal, da je bilo ubitih v 14-urnem izraelskem bombardiranju in strelanju 200 oseb, ranjenih pa najmanj 400. Granate so povzročile več požarov, gasilcem pa primanjkuje vode.

PLO gverilci so streljali na Izraelce, streljali so pa tudi na Vzhodni Bejrut, kjer biva predvsem ljudstvo, ki pripada raznim krščanskim veram. Radijska postaja, ki odhaja iz Vzhodnega Bejruta in ki predstavlja stališče desničarske krščansko-falangistične stranke, je poročala, da je bilo zaradi PLO streljanja ubitih 15 in ranjenih 40 civilistov. Izraelsko vojaško poveljstvo pravi, da je bilo v napadu ranjenih le 9 njegovih vojakov.

Sovjetska tiskovna agencija Tass je poročala iz Bejruta, da je bilo v najnovejšem izraelskem napadu poškodovanih ali celo uničenih 23 poslopj, ki so last raznih tujih

biro: ali še bolj zaostri svoje nasilje in sprejeti spopad, posreden ali neposreden s Severno Ameriko, ali pa obnoviti državljanske pravice in pristati na narodno spravo. Dogodki kažejo, da so se sandinisti že opredelili: nadaljevali bodo z diktaturo.

To je naglono nikaragveške škofo, da so izdali poseben dokument, v katerem obtožujejo sedanji režim "težkih prekrškov zoper človečanske pravice, mučenja in umore nasprotnikov".

Odgovor s strani režima je bil takojšen. Škofo je obtožil, da imajo nazadnjaškega duha in da so v službi Severne Amerike. Obenem skuša vla-

veleposlaništev. Med poškodovanimi poslopji naj bi bilo tudi nekaj sovjetskih.

Predsednik Ronald Reagan je dejal po vrnitvi iz letovišča Camp David, kjer je bil dva dni, da so pogajanja o umiku PLO iz Bejruta v pomembni fazi in da je torej nujno, da Izrael in PLO držita najnovejšo premirje.

Izrazil pa je mnenje, da rešitve libanonske krize ne bo, dokler ne bodo zapustile Libanon vse oborožene sile PLO. Se le potem bodo Izraelci pripravljeni, da zapustijo Libanon njihove čete, je nadaljeval Reagan.

V intervjuju za ABC televizijo, je gen. Saron dejal, da nedeljski napad ni pomenil začetka dolgo pričakanega vdora izraelskih čet v Zahodni Bejrut. Odločno je pa rekel, da Izrael namerava napraviti konec navzočnosti PLO v Libanonu enkrat za vselej. Če PLO noče zapustiti Libanon prostovoljno, je dal gen. Saron vedeti, jo bomo mi izgnali s silo.

Bess Truman se nahaja v bolnici; zdravniki niso resno zaskrbljeni

KANSAS CITY, Mo. — Bess Truman, 97 let stara vdova predsednika Harryja Trumana, so prepeljali v tukajšnjo bolnišnico. Ga. Truman je imela težave z dihanjem in utripanjem srca.

Najnovejšo poročilo, ki ga je objavila bolnišnica, trdi, da se ga. Truman dobro počuti in da se nahaja v sicer resnem, a stabilnem in zadovoljivem stanju.

Dr. Wilson Miller je rekel novinarjem, da se bo morda ga. Truman vrnila domov v nekaj dneh, morda po enem tednu.

Bess Truman je že dosegla najvišjo starost od vse ameriških predsednikov in njihovih žena.

Žrtvujemo se za svoj tisk, ohranimo naš slovenski list Ameriško Domovino!

da osamiti škofo od ljudstva in pospešuje osnovna krščanska občutva s političnim značajem, v katerih naj bi bila vodilna marksistična ideologija.

Toda ljudstvo se oklepa škofov in zavrača "ljudske duhovnike", ki niso glasniki Cerkev, ampak režima. Ni še poznalo nadškofa Obando y Bravo v Managui, ki je bil neizprosno nasprotnik Somozove diktature in je danes znova borec zoper marksistično diktaturo. Prav ta njegova premočrnost mu je prinesla zaupanje vsega prebivalstva in prav tega se režim najbolj boji.

K. G.

Iz Clevelanda in okolice

Umivanje avtomobilov—

V soboto, 7. avgusta, od 10. dopoldne do 3. popoldne na parkališču pri Frangies Fashions na 567 E. 200 cesti v Euclidu bodo Mladi harmonikarji umivali avtomobile.

"Sportsfest"—

V nedeljo, 8. avgusta, priredi Slovenski športni klub svoj tretji vsakoletni poletni Sportsfest na Slovenski pristani. Prijave ekip, ki bi rade sodelovale na Sportsfestu, sprejema Mike Dolinar (431-7551), za informacije pa se lahko obrnete na Ed Skubitza (946-4039) ali Tom Veiderja (944-7009). Na voljo bodo razna okusna okrepčila in pijača ter glasba.

Pomočnice iščejo—

Zenski odsek pri Slovenskem domu za ostarele bo imel stojnico za časa Starokrajkega festivala na E. 185. cesti, kjer bodo članice prodajale domače pecivo, rezance in druge dobrate. Ves prebitek je namenjen Domu za ostarele. Ako bi lahko darovali pecivo, naprošeni ste, da pokličete Bertho Richter (692-1793) ali Ann Tercek (261-3615). Med festivalom pa se oglasite pri stojnici Ženskega odseka in kupite slovensko domače pecivo!

Romanje v Frank—

Romanje v Frank, Ohio, ki ga vsako leto prireja DSPB Cleveland, se bo letos vršilo v nedeljo, 26. septembra. Voznina je \$3 na osebo. Prijave sprejemajo Vinko Rožman (881-2852), Lojze Bajc (486-3515) in Marija Meglič (761-1060).

Obisk—

Preteklo soboto dopoldne so nas obiskali v uredništvu A.D. g. in ga. Andrej Bajuk z otroci. Bili so na obisku v Clevelandu iz Potomaca, Md. Z njimi sta bila g. in ga. Božidar Bajuk, ki sta na obisku pri sinu Andreju iz Mendoza, Argentina. G. Božidar Bajuk poroča za argentinski tednik Svobodna Slovenija, ki izhaja v Buenos Airesu, o dejavnostih 500-članske slovenske naselbine v Mendozu. Hvala lepa za obisk in prijeten razgovor!

Cestitke—

Preteklo soboto, 31. julija, je naš naročnik Dominik Gallien s 5710 Bonna Ave. praznoval svoj 83. rojstni dan, jutri pa bo imel god. Cestita in mu želi vse najboljše in da ostane zdrav in vesel še mnogo leta žena Emma. Njeni želji se pridružujemo tudi pri A.D. G. in ga. Gallien sta poročena 55 in pol leta.

Tiskovnemu skladu—

Jože Vrečar, Ely, Minn. je daroval \$32 v tiskovni sklad Ameriške Domovine.

Slomškova zveza v Clevelandu je darovala \$15 v naš tiskovni sklad.

Ga. Theresa Luzar, Indianapolis, Ind. je pa prispevala \$12 našemu slovenskemu listu.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Spomin dar—

Martin Bac, San Francisco, Kalif. je daroval \$12 v tiskovni sklad Ameriške Domovine v spomin na pok. Jožeta Kovača in Ferda Gospodariča. Iskrena hvala!

Jutri se začne festival—

Jutri, v sredo, ob 6.45 zvečer se bo začel 5-dnevni Starokrajski festival na E. 185. cesti. Ob otvoritvi bosta navzoča clevelandski župan George V. Voinovich in njegov euclidski kolega Anthony Giunta. Za zabavo in ples bodo vsak večer nastopali razni orkestri in pevci. V soboto zvečer ob 6. uri bo na vrtu pri Slovenskem domu za ostarele na Neff Rd. daroval sv. mašo clevelandski pomožni škof A. Edward Pevec. V slučaju dežja bo maša darovana v avditoriju pri višji soli sv. Jožefa na E. 185. cesti.

Na Baragov dan—

Fantje na vasi iz Clevelanda organizirajo potovanje na Baragov dan v Milwaukee 4. 5. in 6. septembra. Prijavite se čimprej! Prijave sprejemata Janez Tominec (531-8855) in Tomaž Sršen (432-2041).

Za koroške študente—

Za koroške revne študente, ki so v oskrbi Mohorjeve družbe, sta darovala sledeča dobrotnika: Janez Pičman \$20 v spomin na pok. Janeza Ovsenika in Marija Ribič \$10 v spomin na Antonio Šuštar in Antona Grila. Darovalce ma se v imenu Mohorjeve prirčno zahvaljuje pov. J. Prosen.

Zegnanjski festival—

V nedeljo, 15. avgusta, priredi fara Marije Vnebovzete na Holmes Ave. zegnanjski festival. Pete litanije bodo ob dveh popoldne, od 3. do 9. zvečer pa festival v družabni dvorani Baraga. Farani in prijatelji vlijudno vabljeni.

Zadnje vesti

• Washington, D.C. — Sen. Christopher Dodd (D-Conn.) je rekel včeraj, da se razmere v El Salvadorju tako naglo slabšajo, da bo predsednik Ronald Reagan iskal dovoljenje od zveznega kongresa za pošiljanje ameriških vojakov v to državo. Prošnja bo predložena kongresu v prihodnjih 6 do 12 mesecih, je rekel sen. Dodd. V Beli hiši zanikajo, da nameravajo kaj takega predlagati zveznemu kongresu.

• Harare, Zim. — Patulja zimbabvejskih vojakov je našla trupla treh angleških turistov, ki so jih ugrabili in potem ubili gverilci. V Zimbabveju še pogrešajo 6 drugih ugrabljenih tujih turistov, med njimi 2 Amerikanca in avstralskega državljana slovenskega rodu, Toneta Bajzelja.

• London, V. Br. — Angleška vlada se je odločila, da bo sodelovala z drugimi zahodnimi državami pri izgradnji plinovoda v Sovjetski zvezi, po katerem se bo v zahodno Evropo pretakal zemeljski plin iz sovjetske Sibirije. Predsednik Reagan je prepovedal sodelovanje ameriških družb v tem projektu in pozval zaveznike ZDA naj tudi ne sodelujejo. Noben od ameriških zaveznikov pa ni pripravljen slediti predsedniku Reaganu v tej zadevi.

Ameriška Domovina
druži Slovence po vsem
svetu!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Tuesdays and Fridays except first two weeks in
July and one week after Christmas

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20.00 yr.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address changes to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 57 Tuesday, Aug. 3, 1982

Etos v izraelovih akcijah

Pričujoče vrstice so pisane sredi julija, na vrhuncu vojaške in politične krize na Srednjem vzhodu. Svet z začudenjem in negodovanjem spremlja vrtoglavo izraelske vojaške operacije na ozemlju sosednje suverene države Libanona, kamor je izraelska vojska vdrla brez vojne napovedi, pod lažljivo pretvezo, da gre za izgon palestinskih gverilcev (PLO) z 25 milj širokega libanonskega pasu, ki meji na Izrael.

Po nekaj dneh izraelskih vojaških operacij se je izkazalo, da je to bila laž, kajti tanki so drveli naprej in naprej vse do glavnega mesta Bejruta. In smoter operacij ni bil očiščenje rečenega pasu, ampak uničenje vojaške organizacije PLO, zadnji cilj pa ohromiti, če ne onemogočiti, palestinsko-arabski odpor zoper končno priključitev zahodnega jordanskega obrežja (Judejo in Samarijo) obstoječi judovski državi. Vsako drugačno tolmačenje Beginove politike z vojaško močjo doseči cilj, ki ga diplomatskim potom ne upa doseči, se mirno lahko prizna, da strelja mimo tarče. V kategorijo takšnih ciljev spada tudi mnogo publicirana "varnost" judovske države. Kajti ob 2 milijonih izgnanih palestinskih Arabcev iz tako zaokroženega, po trditvi starodavnega judovskega ozemlja, zgodovinsko pripadajočega Izraelu, se njega varnost ne more povečati ali zagotoviti. Ravno nasprotno.

Toda ni namen tega pisanja govoriti o katerikoli drugih vidikih judovskih akcij, razen o tistih, ki jih imenujemo etične in moralne. Vsaka človeška akcija, bodisi individualna ali kolektivna, nosi v sebi etične in moralne elemente. Pri Izraelu so ti elementi še posebno na površju in vidni, kajti ta biblijski narod nosi v sebi prvine izvoljenega ljudstva, ki naj bi bil drugim za vzgled in merilo. Kot takemu mu je bilo kmalu po Jezusovem križanju prerokovano, da bo to ljudstvo razkropljeno po vsem svetu in ne bo imelo svoje domovine.

Skoraj 2000 let je prerokba držala, člani judovskega naroda so se pomešali med druga ljudstva po svetu, a svoj narodni in verski karakter so skrbno ohranjali in se s tako izredno sposobnostjo vzdrževali skozi vsa dolga stoletja. Njihov primer je pravo etniško čudo. Do korenite spremembe je prišlo zaradi strahotnega, nezaslišanega rododroma Judov med zadnjo vojno v nacistični Nemčiji. Zmagovalci so sklenili vsaj nekoliko omiliti grozo judovskega uničenja s tem, da so ustanovili v Palestini malo judovsko državo. So to znane stvari, jih ni treba ponavljati.

Ali je bil ta ukrep zmagovalcev modro dejanje, oстане odprto vprašanje. Ozemlje namreč, ki so ga tvorci nove izraelske države prisodili tej državi, ni bil kak prazen ali izpraznjen teritorij, ampak že stoletja naseljen z arabskim rodod Palestincev. Te je bilo treba z rodne grude izseliti in iz njih napraviti brezdomne begunce, ali kakor je bila tačas navada, imenovati takšne siromake "displaced persons". Res so Judje reklamirali ozemlje zapadno od reke Jordana do Sredozemskega morja kot judovsko dediščino, a resnica je tudi, da od porušenja Jeruzalema skoro 2000 let niso strnjeno tam živeli, razkropili so se po svetu. Je vprašanje, ali so bili Judje moralno upravičeni sprejeti in zasesti kraje, kjer so stoletja živel v njih za svoje imela arabska ljudstva, ki so jih enostavno izgnali.

Trde posledice čuti danes skoraj ves svet v oboroženi, nasilni borbi teh izgnancev, najvidnejše izraženih v PLO zoper izraelsko državo. Spor grozi zaplesti v skoraj neresljivo zmešnjavo tudi najmočnejše sile na svetu in sprožiti svetovni spopad. Zakaj Izrael si lasti zopet etično dvomljivo pravico, iz vojne pozneje prigrabljeno obmejno ozemlje, naseljeno z Arabci, nasilno in zoper voljo prebivalstva priključiti svoji državi (zapadno obrežje reke Jordana, Gazo in golansko višavje). Svoje akcije opravičuje izraelski voditelj Begin in njegovi pomočniki z argumentom varnosti. Argument močno šepa, še bolj kot njegov avtor Begin.

Ni nobena skrivnost, da ostanek izraelske države v sedanjem času zagotavlja izključna ogromna moč Združenih držav Amerike. Amerika vzdržuje malo državo na Srednjem vzhodu v vsakem oziru: politično, gospodarsko in vojaško. Kljub izredni sposobnosti prebivalstva nove države, njihovega patriotizmu, odlični

Beseda iz naroda...

Mimogrede iz Milwaukeeja

MILWAUKEE, Wis. — V mesecu avgustu večeri postajajo vse hladnejši, kar izdelanemu človeku kar prija, dnevi pa so še vedno razmeroma topli, da tudi hladno pivo se še prične. Slovenci imenujemo mesec avgust — veliki srpan, pa tudi otavnik in prašnjek, mešnjek in mlatnik.

V avgustu stoji sonce v znamenju device. Poletje se prelomi, plameni sonca so medlejši, dan se rano utruja, šum poletja je vedno tišji. Za nami je že Porcijunkula, ki je bila vroča, zato nam obeta hudo zimo.

Praznik sv. Lovrenca pade na 10. avgusta, in on je poln modrosti glede vremena in letine. Vreme, ki ga Lovrenc naredi, drži čez vso jesen, in od njega je odvisna dobra ali slaba letina.

Veliki šmaren je 15. avgusta in če je lep, obeta bogato trgatve. Če Veliki šmaren mokri, mali straši, če Velikega šmarna sonce peče, dobro vince v sod priteče, toda če je za Veliki šmaren grdo vreme, bo zima huda.

God sv. Jerneja pade pa na 24. avgusta in če je ta dan lep, še dolgo v jeseni bo topel svet. — Slana na Jerneja gototo bo zijala vrana. — Strd za potiče opije Jerneja meglince. — Če Jernej že zrelo grozdje najde, bodo blagoslova polne brajre. — Zrel grozd Jerneja dobi, dosti bo sladkega vinca piti!

V splošnem vremenarji trdijo, če se v avgustu po gorah kadi, kupi si kožuh za zimske noči. — Če se megla zjutraj vzdiguje, slabo vreme napoveduje; če pa zemlja meglu posrka, lepo vreme na vrata trka. — Sonce srpana grozdje meči, z medom ajda diši. — Veliki srpan, kar ne skuha, tudi kimove ne prekuha.

Stoletni koledar priporoča v tem mesecu zmernost v vsem. Celo zrelo sadje naj bi jedli šele tedaj, ko ga opere avgustovski dež. Vsem rojakom in rojakinjam, predvsem pa godovnikom, želim vse najboljše želje in zmernost pri jedat, pijači in ljubezni.

Nekje sem bral, da je govorjena beseda mati pisani. Z materja pa vemo, kako je. Naš pregovor pravi, da drži mati pokonci tri vogale hiše, četrtga pa podpira. Pomagajmo, materi — slovenski besedi podpirati vse vogale, kajti če ti popustijo, se bo zgodilo, da se bo slovenska stavba, slovenska identiteta začela rušiti, — če ni že na tleh.

vojaški organizaciji z najmodernejšo ameriško opremo in pretkanemu vodstvu naroda, bi se Izrael brez velike ameriške pomoči in zaslombe ne mogel ohraniti med samimi sovražnimi sosedmi in neugodnem svetovnem slovesu.

Spet je tudi na tem mestu treba poudariti, da ni moj namen pisati politično ali vojaško razpravo, marveč oceniti le etične, moralne vidike političnih in vojaških akcij, ki se porajajo okrog reševanja judovske države, katere vodstvo išče pod pretvezo varnosti znatno razširitev svojega ozemlja. V tekočem letu je to vodstvo vpizorilo dve vojaški akciji (napad na atomsko napravo v sosednjem Iraku, vojaški vdor celokupne izraelske oborožene sile v nevtralni Libanon), vse pod egido "varnosti" izraelske države. Pod to značko pade tudi namerno zavlačevanje in izmikanje dogovorov — slovesno podpisanih in potrjenih pod okriljem Amerike — sklenjenih v Camp Davidu, ki jih Begin in njegov vojni minister Sharon načrtno izigravata s političnim in vojaškim pritiskom na arabsko prebivalstvo v okupiranih krajih.

To judovsko ravnanje si bomo ogledali z vidika mednarodnih moralnih principov, v kolikor prizadeva-jo veliko grozo trpljenja in smrti tisočim popolnoma nedolžnih ljudi zato, da Izrael "zavaruje" svoje meje.

L. P.

Na SuperTeams Sportsfest prireditve na Slovenski pristavi!

V NEDELJO, 8. AVGUSTA, priredi Slovenski športni klub svojo tretjo vsakoletno SuperTeams Sportsfest prireditve na Slovenski pristavi. Na gornji sliki vidite posnetek od lanskega letnega tekmovanja v metanju jajc. Na prire-

ditvi bo več takih in tudi resnejših športnih tekmovanj. Vabljeni ste, da sodelujete bodisi kot tekmovalci bodisi kot navijači. Tekmovanja se bodo začela ob enih popoldne.

(Foto: Jim Debevec)

pa so mnjenja, da se je ta številka od takrat pa do danes podvojila.

Boj med jurisdikcijo zvezne vlade in jurisdikcijo posameznih zveznih držav nikoli ne preneha. Zato je v začetku v Ameriki veljalo kakih deset različnih zakonov o smrtni kazni, kakih deset različnih zakonov o prepovedi alkoholnih pijač in na stotine različnih zakonov o stoterih drugih stvarih. Torej ni čuda, da si mnogi advokati in oderuhi delajo denar. Radi tega se veliko kriminalcev in morilcev izmakne zasluženim kazni, in nam postane jasno, kako nora je pravzaprav, da v eni in isti državi obstoja več zakonodaj.

Zakoni v anglosaških državah so stari več stoletij in bodo veljali vse dotlej, dokler jih ne razveljavi nova sodobna zakonska odredba. Zato se

mnogokrat dogaja, da se kak spreten in zvit odvetnik sklicuje na zakone iz starih časov, ker ni nikomur prišlo na misel, da bi jih preklicali. In tako niso izgubili veljavnosti.

Noben čudež ni, da takratni zakoni in njih izvajanje ustvarjajo danes prave nesmisle. Poglejmo v našo državo Wisconsin. Mladina z 18 leti že lahko obišče gostilne in si naroči kakršnokoli alkoholno pijačo, dočim v sosednji državi Illinois je zakon, da moraš biti star 21 let, da si lahko naročiš alkohol.

Razumljivo, da čikaška mladina prihaja v Wisconsin, se ga nalucka, kar kasneje statistika pokaže, koliko avtomobilskih nesreč z smrtnimi žrtvami se pripeti, vse zaradi alkohola in neumnega zakona. In vsako leto je več in več žrtev!

A. G.

Maribotski škof v New Yorku

FAIRFIELD, Conn. — Kakor je bilo poročano v Ameriški Domovini pred prihodom mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja, se je škof med potjo domov oglašil tudi v New Yorku, v slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda na Osni cesti, in sicer v sredo, 14. julija, zvečer. Imel je sv. mašo ob 7. uri zvečer. Za ta večer je bil povabljen oktet "Zvon" iz Fairfielda, ki je pel med sv. mašo dve pesmi, sodeloval je tudi pri sprejemu v cerkveni dvorani.

Prihod škofa Krambergerja v cerkev je bil lep, v spremstvu dveh župnikov in z narodnimi nošami na čelu. Maša je bila izredno lepa in s kratkim nagovorom. Po maši je bil krasen sprejem za škofa v dvorani pod cerkvijo.

Podrobnosti o sprejemu bodo gotovo opisali organizatorji.

Umevno pa bi bilo na tem mestu omeniti, da je oktet Zvon s svojim predsednikom nabral med svojimi člani in člani Lipe ter prijatelji iz Fairfielda in okolice \$485, to vsoto pa podaril mariborskemu škofu za beatifikacijo Antona Martina Slomška.

Predsednik Lipe je v imenu S.K.D. Lipe podaril dva škofov sprejem, poleg tega pa svoje osebno darilo za Slomškovo beatifikacijo.

Prišli smo od daleč in od blizu, da pozdravimo škofa Krambergerja, tega visokega

cerkvenega gospoda in s tem dokazali, da še vedno cenimo slovenske dostojanstvenike, čeravno nas je življenje занeslo daleč od matične domovine. Njihovi obiski poživljajo in utrjujejo našo narodno zavest.

Sledijo imena darovalcev za Slomškovo beatifikacijo:

\$40: Armin Kurbus.

\$30: Maks Us.

\$25: Urban Pernek.

Po \$20: Ivan Horvat, Valentin Hribar, Franc Kastelic, Anton Kompare, Franc Ladar, Stanko Mally, Alfred Meislitzer, Simon Mirkov, Marija Schadt, Janko Us, Jože Us, Franci Us.

Po \$15: Alfred Mally, August Us, Peregrin Us st., Peregrin Us ml.

Po \$10: Franc Bizjak, Alojz Dušak, Tereza Hyzinski, Ana Jurman, Stana Kališnik, Marija Kuczo, Melita Kurbus, Silvana Pybus, Fani Tomažič.

Tajnik S.K.D. Lipe

Koroška prosi

FOWLER, Kans. — Počitnice bodo kmalu pri kraju in na stotine študentov bo šlo zopet nazaj v šole. Tako bo tudi na Koroškem, v Slovenski gimnaziji v Celovcu.

Kot mi sporoča g. Vinko Urank, predsednik Združenja staršev, ima doslej že 70 novih kandidatov za prvo gimnazijo. Rad bi jih dobil še 5, da bi bili tako trije razredi v prvi gimnaziji, v vsakem razredu 25. To je čudovito lepo število.

Toda mnogo od teh fantov in deklet, ki obiskujejo Slovensko gimnazijo, je res revežev. So dobri, zavedni katoliški študentje, pa reveži. Mnogim bo študij popolnoma nemogoč, če ne dobijo naše podpore.

Celotna šolnina za leto 1982-1983 stane \$500. Če ste tako radodarni, boste tako imeli "svojega študenta", ki bo z vami korespondiral, in trdno upam, da se bo našlo nekaj takih dobrotnikov. S posebno prošnjo se obračam na one, ki so tudi lani plačali celo šolnino. Seveda, vsak dar je dobrodošel in bo sprejet z največjo hvaležnostjo. Vse darove bom nemudoma poslal na Koroško, da bodo študentje lahko zagotovljeni, da bodo mogli študirati naslednje šolsko leto.

Koroški Slovenci, bolj kot kadar prej v zgodovini, potrebujejo zaveznike katoliških voditeljev. Mohorjev dom in Slovenska gimnazija jima to nudita. Prvi skrbi za njihovo duhovno vzgojo, druga pa za njihov razum.

Tako priščno prosim vse slovenske rojake v Ameriki in Kanadi, naj čimprej pošljejo svoje darove in jaz jih bom poslal na Koroško predno se šola začne.

Za šolsko leto 1982-1983 sem doslej prejel sledeče darove:

Rev. Janez Dolšina in prijatelji iz Minn. ... \$500.00
Stefan Novak, ... 50.00
Scarborough, Kan. (kanad.)
N.N., Kansas ... 500.00
Cecilia Remec, ... 10.00
Greenwich, Conn.
Stefan Zorc, ... 20.00
Rye, Colorado
N.N., Cleveland, Ohio 100.00
Dr. Adolph Znidaršič, MD,
Euclid, Ohio ... 500.00

Prisrčna zahvala vsem darovalcem in upam, da bodo mnogi sledili njihovega zgledu.

Rev. John Lavrih
Box 38
Fowler, Kansas 67844

MISLI

Deset vpreg nas ne more ponesti tako daleč kot ženski las.

—Longfellow

Dobro je biti usmiljen. To da do koga? To je bistveno.

— La Fontaine

Ce še niste naročnik Ameriške Domovine, postanite še danes!

Kanadska Domovina

V senci bengalskega tigra

II.

Ali imajo kako poročilo, so li videli kakšno gverilsko patrolo, če tiger ne pride kaj kmalu, bo vse zaman.

Drugi večer sem zopet čakal. Luna je obsijala džunglo, kliči in kriki so doneli iz teme, a k vabi ni prišlo ničesar.

Cesto sem zatisnil oči in zaspa, vsak malenkostni krik me je hitro zbudil. Luna je obledela, izra reke je vstajala megla, za čuda tiha je postala džungla.

Nenadoma se je premaknila veja daleč na levi strani, nato še druga, na jaso je stopila postava in se previdno ozrla.

Postava je pomigala z desnico, iz džungle je stopilo osem ljudi, brzostrelke in orožje so imeli v rokah. Vojaška patrola? Očitno niso znali za moj položaj.

Kako to, da ne vedo, kje da sem?

Dvignil sem teleskop, za trenutek mi je zastal dih.

To so za gotovo gverilci.

Moje sledi so maskirane, a če opazijo prašiča, bodo začeli iskati.

Nehote so mi vstali iz spomina vojni dogodki. Enajst strelcev sem imel v puški, vzdržati bom moral, dokler ne pride pomoč.

Gverilci so si dajali znake med seboj, šli so 200 m mimo mojega drevesa in iskali sledi po ilovnatih tleh.

Križ na teleskopu mi je počival na mitraljezu, nastali so napeti trenutki. Videl sem njih divje obraze.

Vedel sem, da jih ne smem spustiti preblizu, na blizu so brzostrelke nevarne.

Zdaj so se obrnili proti reki, pokazali so mi hrbet.

"Bog bodi zahvaljen!" Velik kamen se mi je odvalil od srca.

Odšli so nekam proti jugu. Na vodo je padla megla. Minulo je še kako uro, ko sem zaslišal udarce vesel.

Kmalu potem je prišel moj sampan.

Zamislil sem se, kaj naj povem. Al ne bo vse zastoj, če jim povem, da sem videl patrolo. Nikoli več v življenju ne bom prišel verjetno do strla na tигра. Prišli bodo vojaki in plaha žival se bo premaknila. Lov na tигра pa je vedno tvegan.

"Nič?" Hakim me je rado vedno pogledal.

"Nič" sem ponovil kot v odmev. Zdi se mi, da so čutili mojo razburjenost.

"Čaj," je ponudil zopet vojak in to pot sem tudi jaz zagrabil za veslo ter se previdno oziral sem ter tja po divjih bregovih reke.

Dan se je vlekel dolgo, imel sem sestanek s pisarno v Chitāngong, vedel sem, da bom kmalu odletel v Dacca.

Hidra Ali Khan je bil nadvse radoveden, koliko tigrov sem postrelil. Po eni strani so se smejali, po drugi pa čisto gotovo občudovali predrznost smelega Arijaka.

Tisti večer sem izstopil iz sampana že pol kilometra popreje, "da vidim, če je kaj sledi," sem dejal, v resnici sem pa hotel biti previden in se izogniti morebitni zasedi.

V gozdu se pa je toliko spoznam, da mi težko kaj uide, da ne bi zapazil, četudi se je dogodilo dokaj poprej.

Sledi ni bilo videti kaj. Previdno sem se bližal drevesu, boječ se kač in zasede.

Nekje sem prečkal medvedove sledi, baluk, sem pomislil. Gotovo je zavohal vabo,

a je bil previden ali kaj. Vabo je le obkrožal. Pravijo, da podnevi sploh ne gre iz luknje.

So li v okolici ljudje? Na mojih lovskih pohodih, jaz vedno ugledam prej ljudi, kot oni mene. Nikogar ni bilo.

Previdno sem se približal vabi, glej, saj jo je bilo komaj polovico.

Nekaj je moralo biti podnevi tam, mogoče medved, a v tej vročini najbrže ne. Velike, mačku podobne šape, so se pokazale tu in tam na rdečih ilovnatih in peščenih tleh.

Tiger?

Mogoče le velik leopard! Lahko, da sem ga celo splasil, lahko pa tudi tigr.

Zavedal sem se, da stojim zares v senci bengalskega tigra. Gverilcev ni naokrog, sicer bi ne prišel. Verjetno je bila včeraj samo slučajna patrola. Bliskoma sem bil na drevesu. Na nebu so zablestele zvezde, rahel veter mi je pihal v obraz in mi prinesel tako zaželen hlad, vohal sem pa tudi vabo. Ta smrad bo pa zares kaj privabil.

Dnevna vročina je bila včasih naravnost obupna. V Silhetu 14 dni popreje se mi je skoraj zatemnilo pred očmi. Stal sem sredi gneče ljudi, skoraj povsod, kamor sem šel po Bengaliji. Takrat se je prerinil skozi gnečo napol blazen človek, Khan in moji so ga držali nazaj, pa jih je odrinil proč. Gledal sem ga, kaj da hoče.

Pogledal me je z belimi očmi in se me rahlo dotaknil z roko, nato pa ponižno sklonil glavo.

"Je li gobavec?"

"Oh ne. Malo je zmešan in misli, da se bo z dotikom pozdravil."

Kakšna primitivnost. V Evropi bi se to ne zgodilo.

Luna je že osvetila džunglo in drevesa so metala pošastne sence okoli sebe. Življenje v džungli je zaživelo.

Tam se je senca prelila v senco pa se zopet skrla. Napenjal sem oči, nič se ni premaknilo. Samo privid, v resnici pa ne bo nič.

Zopet se je od črne sence odbila druga, se prelila v drevo in zdaj je v mesečino stopila žival.

Moj teleskop je takoj na njej. Sedaj ponosno dvigne glavo.

"Tiger?"

"Mogoče?" Medved gotovo ni, lahko je leopard.

V tem trenutku sem vedel, da je to edina možnost, če ne streljam, bo ta senca samo spomin.

Senca se obrne proti vabi, iz grla se ji izvije rohneč krik.

Tiger!

Sedaj sem bil prepričan, da si sem krik tigra slišal šele prvič.

Kakor nepozabni krik utelešene džungle.

Roka se mi trese, ko ga kriješ s teleskopom. Zdaj.

Od nekje zapiha veter, senca pokrije senco, tiger se premakne in tako tudi moj prst na petelinu.

"Boom!" odjekne po džungli.

Tam doli se črna kepa povlani po tleh, bliskovito repetiram in streljam.

Tiger skoči, iz teme odjekne krik. Na džunglo pade grobna tišina.

Noč je bila dolga. Bil sem stršno razburjen, mogoče sem le zadel. Moral sem zadremat šele proti jutru.

Kliči od reke so me zdržali.

Hakim me je klical, bilo je

več ljudi in dva sampana. "Slišali smo streljati, o tam je."

Da, mogoče sem tudi zadel. "Bagh, Bagh!" Hakim je našel tigra.

Proti vodi so nesli tigra. Bil je lep, rdečkast z belimi marogami, kakih osem čevljev dolg, oba strela sta zadela.

"10 let star."

"Dober strel."

Govorili so živo in kazali z rokami.

"Pazite, fantje, tu neke so gverilci. Videl sem jih včeraj."

Smejali so se.

"Kako, da se jih ne bojite?"

Kako ceni tuji etnograf vrednote slovenske ljudske kulture

GORICA, It. — Lani je izšla v Bergenju na Norveškem angleško pisana knjiga ameriško-norveškega etnografa Roberta G. Minnichja o ljudskem življenju in kulturi v slovenski vasi Zetale v Halozah. Robert Minnich je doma iz okolice Los Angelesa v Kaliforniji, živi na Norveškem, poročen pa je s Slovenko.

Verjetno mu je to vzbudilo zanimanje za ljudsko življenje v Sloveniji, katero je raziskoval kot sodelavec norveškega instituta za socialno antropologijo v Bergenju. Na univerzi v Bergenju je tudi opravil podiplomski študij in doktorat, kmečko življenje v Zetalah pa je raziskoval pod okriljem instituta za geografijo na ljubljanski univerzi.

Knjiga, ki jo je napisal o rezultatih svojih raziskav, ima naslov "The Homemad World of Zagaj" (Domači svet v Zagaju). Zagaj je zaselek pri Zetalah. Podnaslov pa se glasi: "Interpretacija praktičnega življenja med tradicionalnimi kmeti v Zahodnih Halozah — Slovenija, Jugoslavija." S to knjigo si je pridobil doktorat.

O njegovem delu se slovenska publicistika doslej še ni izjavila in je nekako šla mimo njega, pač pa je ljubljansko "Delo" pred časom objavilo s profesorjem Minnichom precej obširen intervju, ki ga je pripravila Mojca Raynik.

V intervjuju je Minnich izrazil nekaj zelo zanimivih misli o slovenski kmečki kulturi, v kateri vidi veliko vrednoto, kakršno drugje že pogrešajo, tako tudi na Norveškem. Naj zaradi aktualnosti in zanimivosti navedemo nekaj njegovih izjav:

Na vprašanje, zakaj se je odločil za Slovenijo in Halozze, je rekel: "V Slovenijo nisem prišel naključno, imam stike z njo že vrsto let. Iskal sem izolirano kmečko območje in na institutu za geografijo (v Ljubljani) so mi predlagali Goričko, Kozjansko in Halozze. Izbral sem Halozze, a sem se odločil najprej tri mesece pregledovati celotno območje in šele nato izbrati kraj, ki naj bi bil predmet podrobnejše raziskave. Tako sem ta čas živel v gostilni "Gorca" pri Podlehniku in Halozze temeljito prepeščil in prekolesaril.

Naposled sem izbral Zetale, ker so relativno izolirane od širše slovenske družbe in ker si je žena — Slovenka v šoli našla zaposlitev med najinim bivanjem. Trajalo je več mesecev, preden sem dobil z ljudmi stik, ki sem ga želel vzpostaviti. Odkrito sem jim povedal, da želim opazovati njihov način življenja, da bom o tem napisal knjigo, da me

"Nihče ne napade junakov, ki streljajo tigra," je dejal stari vojak.

"V budistični vasi bo zadonel gong, praznovali bomo, kakor na veselici, general bo prišel in tudi Jasmin."

Tudi jaz sem začel verjeti v svoj srečni "šikzal". Ali mi ni dejal tisti stari Abdulah, ko sem se kopal v jezeru pri Khulni, da tujec, ki se okoplje v tej vodi, bo živel sto let.

"Čaj," sem dejal vojaku.

"Danes pa nekaj boljšega," je odgovoril Hakim in ponudil nekaj v lončeni posodi.

"Pri Alahu, te pijače ni niti v ranu."

Borut

prihodnosti zelo pogrešala.

Kmetje sami se seveda, razen redkih bolj osveščenih, ne zavedajo tega, kar imajo. Največkrat se počutijo izgubljene, ker vidijo okrog sebe boljše socialnoekonomske pogoje in jih hočejo tudi sami doseči, ne da bi se zavedali, kaj izgubijo, če to dosežajo. V Skandinaviji npr. je socialno skrbstvo s svojimi političnimi protagonisti krepko načelo podlago za občutek medsebojne odgovornosti v družinskem okviru, saj so ustanovili neskončno vrsto ustanov za socialno skrbstvo in indoktrinirali ljudi, da bodo vso socialno skrb prevzele državne ustanove. Organiziranje in izražanje solidarnosti v tradicionalni kmečki družini je treba oceniti kot model za reševanje tistih družbenih problemov, ki so posledica premočne institucionaliziranosti socialnega skrbstva v sodobnih evropskih družbah." Robert G. Minnich je konč-

no tudi povedal, da razmišlja o prevodu in objavi svoje knjige v Sloveniji. V njej je med drugim zelo obširno opisal haloški furež, tj. kolino. O problemih, o katerih je govoril, pa je dejal, da se je že pogovarjal z ljudmi, ki se ukvarjajo s kmečko politiko na Slovenskem in take pogovore namerava nadaljevati.

"Čutim se dolžnega," je rekel, "da kot intelektualci povsem svoje mnenje in mnenja haloških kmetov, da bi jih politiki in širša slovenska družba bolj upoštevali. To bi bilo dobro za obe strani. Slovenija je doslej polagala večjo pozornost razvoju industrije kot kmetijstva. Ko boste dosegli dolgoročno kmečko politiko, ko bo mali kmet dobil zaupanje v svet zunaj okvirov lastne kmetije, bo prišlo do integracije veliko hitreje, kot se je to dogajalo doslej."

(Dopis poslal J. S.)

KOLEDAR društvenih prireditev

AVGUST

8. — Slovenski športni klub priredi poletni "Sportsfest" s SuperTeams III tekmovanjem in več drugih iger za vse starosti. Na voljo bodo razna okusna okrepčila in pijača. Prireditve bo na Slovenski pristavi.

15. — Fara Marije Vnebovzete na Holmes Ave. priredi žegnanski festival ob Velikem Smarnu. Pete litanijske od dveh popoldne, od 3. do 9. zvečer pa festival v družabni dvorani Baraga.

21. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi piknik na SP. Po 6. uri zv. bo na razpolago večerja s steakom.

22. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi svoj vsakoletni "Povratek domov" prireditve s parado in glasbo. Glasbeniki bodo igrali ves dan, na parkališču doma pa bo podala koncert U.S.S. godba na pihala.

22. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

22. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi svoj drugi piknik v parku.

SEPTEMBER

19. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi obed v farni dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 2. pop.

25. — Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. priredi kulturni večer združen z zabavo. Prebitek večera bo prispeval k nakupu 600 novih stolov.

26. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

2. — "Fantje na vasi" iz Clevelanda prirede koncert ob 5. obletnici svojega obstoja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. uri zvečer.

3. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatve v parku.

9. — Slovenska folklorna skupina Kres priredi program slovenskih plesov v Slovenskem narodnem do-

mu na St. Clair Ave.

10. — ADZ priredi vsakoletno "Pečenje školjk" na svojem Slovenski vrt letovišču v Leroyju.

16. — Tabor DSPB Cleveland priredi jesenski "Družabni večer" v Slovenskem domu na Holmes Ave. v Collinwoodu. Igrajo Veseli Slovenci.

16. — Klub slov. upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. priredi vsakoletni banket s plesom v Slovenskem domu na E. 80 St. Serviranje večerje od 6. do 9. zvečer, za ples igra od 8. do 12. orkester Ed Buehner.

17. — Občni zbor Slovenske pristave.

23. — Slovensko-ameriški kulturni svet priredi Slovenski večer prireditve na Cleveland State univerzi.

31. — Pevski zbor Zarja priredi jesenski koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

31. — Slomškov krožek potstreže s kosilom v šolski dvorani pri Sv. Vidu od 11.30 popoldne do 1.30 popoldne.

NOVEMBER

6. — Štajerski klub priredi vsakoletno martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

6. — Liga Slovenskih Amerikancev in Slovensko-ameriški kulturni svet priredita simpozij na Cleveland State univerzi.

13. — Belokranjski klub prireja svoje tradicionalno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Igra John Hutar orkester.

21. — Fara Marije Vnebovzete na Holmes Ave. priredi "Zahvalni festival", ki bo od 3. do 9. zvečer v družabni dvorani Baraga.

DECEMBER

5. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. popoldne.

19. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi Božični koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

1983

FEBRUAR

12. — Dramatsko društvo Liliya priredi svojo vsakoletno maskarado v Slovenskem narodnem domu na Holmes Ave.

27. — Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani. od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

12. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi pomladanski koncert z večerjo v Slovenskem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

26. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

APRIL

9. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

MAJ

7. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

JUNI

4. — American Slovene Club priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. v počastitev 55. obletnico klubovega obstoja.

19. — Tabor DSPB Cleveland podaja spominsko proslavo za pobite slovenske domobrance, četnike in civilno prebivalstvo. Spominska proslava bo pri spominski kapelici Orlovega vrha, na Slovenski pristavi.

AVGUST

14. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

OKTOBER

15. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

Nov dragulj

K znani četi dragega kamenja bo po poslednji potrebi pristevati še novina: diamantom, rubinom, safirjem, smaragdov, akvamarinom, topazom, ametistom, spinelom in krizoberilom se je priključil kraljevski lavulit, geologom poznan kot sugilit.

V dragoceno plejado draguljev so kamen uradno uvrstili pred dobrim letom. Odlikuje ga škrlatna prosojna barva, pa tudi to, da je med vsemi najredkejši.

Na borzi dragega kamenja se je kraljevskemu lavulitu letos cena krepko dvignila. V dobrem letu svojega priznanega obstoja je karat tega dragulja dosegel že ceno 1.000 dolarjev, kar nikakor ni malo, če ga primerjamo z diamantom, ki slovi kot nesporno najdražji med vsemi dragulji. Karat prvovrstnega diamanta stane 3.000 do 5.000 dolarjev.

Sugilit so najprej v manjših količinah našli na Japonskem in v Indiji, vendar je bil mineral slabe kakovosti. Šele ko so leta 1980 v Južni Afriki v nekem rudniku mangana našli na zelo čiste primerke sugilita, se je začela mineralova pot med dragulje.

Da gre za dragocenost, je prvi zavohal draguljar Randy Polk iz Phoenixa, ki je danes lastnik dobre polovice vseh kraljevskih lavulitov.

ANDREJ KOBAL:

SVETOVNI POPOTNIK
PRIPOVEDUJE

V zadnjem pismu je g. Gobeč še ugibal glede mojega obotavljanja. Omenil je, da je poizvedoval o moji osebi na lastno pest in pristavil, da je med drugim izvedel, da so mi stregli po življenju.

Ni izključeno, da po tako strupeni in ščuvajoči propagandi odslovitev iz G-2 ni prišla o pravem času z ozirom na mojo osebno varnost. Slovenci v Ameriki sicer niso nikakoli mafija, ali v tistih razburkanih vojnih časih so nad razumom pogosto prevladovala strasti, celo zločin. Mislim torej, da je bil odhod iz Washingtona pravočasen in mojemu zdravju koristen.

Leta 1967 je del mojega poslovanja vključeval raziskovanje o osebah, poznanih kot sovjetski špijoni v Združenih državah. Naletel sem na ime nekega židovskega agenta, ki je bil označen kot Adamičev pomočnik. Prepis tistega seznama se še hrani v nekem arhivu, a podrobnosti in imen ne želim omenjati.

Na katero stran je Adamič bolj nagnjen ali kateri se je počutil bolj odgovornega, ko je prišlo do odcepitve Jugoslavije od kominforma, je pač nerešeno vprašanje. Zdi se, da je podlegel kakor toliko drugih, kot prostovoljna ali prisiljena ali nasilna žrtev zavratnega podtalnega boja, ki je sledil Stalinovemu napadu na Tita in njegovo stranko. Našli so ga na njegovem domu sedečega na naslonjaču, s puško na kolenih in dvema krogla v lobanji.

Tako se je čitalo časopisno poročilo. Tega ni izdala in potrdila redna policija, kot se to dogaja pri navadnih umorih in samomorih, temveč FBI, kateri so podrejene špijonažne zadeve. Sam opis položaja, v katerem je bil pokojnik najden, je povzročal dvome, da je bil res samomor, kot je poročilo oznanjalo.

Zvezna kontrolna komisija za Bolgarijo

Združene države so kmalu po vstopu v drugo svetovno vojno začele snovati v armadnem štabu tako imenovano G-5, v kateri so bili izdelani načrti za vojaško upravo premaganih dežel. Amerika se je pač zavedala svoje moči in nikjer se ni porajal dvom glede bodočih zmage, česarvno so Hitlerjeve divizije bliskovito prodirale na vseh frontah in je pridružena Japonska z nenapovedanim napadom razbila hrbtnico ameriške mornarice ter zavzela Daljni vzhod.

V Pentagonu je G-5 z naglico organizirala oddelke v geografski porazdelitvi po načinu G-2. Pod njenim vrhovnim štabom so se razvili oddelki za Nemčijo, Italijo in Japonsko ter poleg teh slični

oddelki za Rumunijo, Ogrsko in Bolgarijo, vse dežele, ki so Ameriki napovedale vojno. Oddelek bi se bil organiziral celo za Paveličevo Hrvaško, ki je napovedala vojno, pa ta ni bila nikdar priznana kot država.

Po oddelkih so se osnovale tako imenovane komisije, katerih naloga je bila, da se z uvedenjem začasnega vojnega režima vzpostavi mir in red s pomočjo oboroženih sil, ki so premagane dežele zasledile. Kontrolne komisije so bile torej opolnomočene kot odgovorna vlada, dokler se niso v prizadetih državah osnovale priznane vrhovne deželne in mestne oblasti.

V delokrog komisij je seveda spadalo nešteto drugih opravkov. Najbolj nujna naloga je bila reševanje preživelih žrtev tiranskih režimov, odpiranje ječ in izpuščanje ječnikov, povračanje ljudstev v njih domovine in vračanje uropanih lastnin, splošno poravnavanje krivic. Nujno je bilo treba oskrbovati s prehrano sestrano ljudstvo v porušeni mestih prejšnjega sovražnika.

To so bili smotri, na katerih je idealistična Amerika zasnovala načrte, in Anglija jo je podpirala. Sovjetska unija se je vsaj na papirju strinjala in se v tem smislu izražala na konferencah in v paktih zaveznikov — za demokratsko pomirjenje sveta.

Zvezne kontrolne komisije so se organizirale na podlagi sporazumov ali paktov z ozirom na vsako prizadeto državo. Tako so na primer pakti glede Rumunije, Madžarske in Bolgarije dali vrhovno vodstvo nad komisijami Rusom z enakopravnim udeleževanjem v vseh vladnih zadevah Angležev in Amerikan- cev.

V omenjenih deželah se je zgodilo, kot je dobro znano, da sta bila angleški in ameriški del teh komisij malo več kot priveska sovjetskimi komandam, sicer polnomočna in neodvisna v mnogih primerih, a z ozirom na uvajanje novih narodnih režimov kvečjemu le opazovalca.

Z navedenjem svojega primera najlaže pojasnim to razmerje. Kot vodja političnega oddelka v ameriškem delu komisije sem bil odgovoren našemu generalu. Po dogovoru bi v razpravah za politične zadeve nove bolgarske vlade moral imeti isto besedo kot ruski sovrstnik za to področje. Toda do tozadevnih razprav nisem imel ne jaz ne moj angleški kolega nobene- ga dostopa. Vse so izvršili Rusi sami, ki so najprej za- ukazali in zagovarjali tako imenovani 'Otečestven Front' s stopnjujočim uvajanjem e-

dine od njih priznane Rabor- niške stranke.

Po paktu bi moral biti prost preiskovati sam ali skupno s Sovjeti politične zadeve, a v bistvu je bil otežkočen vsak dostop do obnovljenih bolgarskih vladnih ustanov. Za potovanja po Bolgariji sem moral dobiti posebno dovoljenje iz ruskega štaba. Ne samo to, na potovanjih me je vedno spremljal sovjetski oficir pod pretvezo, da bom varno potoval.

Vsak gibljaj in obisk na potovanjih so zabeležili; ko sem nekajkrat krenil z odrejene mi poti po vzhodni Bolgariji, me je moral naš general zagovarjati in pojasnjevati vzroke ruskemu maršalu. Bil sem torej, kakor vsi drugi člani komisije, pod rusko komando.

Citatelj bo razumel: po paktu bi morali biti vsi trije deli komisije enakopravni, toda Rusi so tedaj imeli v Bolgariji 300.000 mož, Angleži 250, mi Američani pa 50. Ne mi, Rusi so tolmačili enakopravnost. Dogodivščine iz skoraj dveh let službe pod tako "enakopravnostjo" sledijo v naslednjih poglavjih; vrniti se moram k organizaciji naše komisije in mojemu nameščenju v nji.

G-5 je ustanovila tečaje na univerzi v Richmondu, Virginiji, za oficirje, pridružene kontrolnim komisijam. Tu so se vadili v političnih, ekonomskih in socialnih razme- rah poedinih držav. Zahteva, ve, da se kot drugi vpišem v ta tečaj, ni bilo, ker je bil moj primer čisto poseben.

G-2 me namreč ni hotela premestiti, temveč samo nastaviti (naposodo, kot so rekli) kot političnega opazovalca in obveščevalca, pridružene- ga h G-5. Zame tak tečaj z mojim poznavanjem Balkana ni bil potreben. Imel pa sem vendar tri tedne časa, da se poglobim v oba jezika, ruskega in bolgarskega. G-2 mi je v teku ene ure po naročilu preskrbel dva učitelja, enega za jutranje, drugega za popoldanske ure. Rus in Bolgar, oba sta mi veliko pripomogla.

Teden dni pred odhodom mi je bil pridržen kot pomočnik kapitan P. Andrepont. Mladi poklicni oficir francoskega pokolenja, rojen v New Orleansu, je bil strokovnjak v iz-

V blag spomin

OB 2. OBLETNICI SMRTI
NAŠEGA MOŽA IN OČETA

ADOLPH LUNDER

ki je zatisnil svoje blage oči
29. julija 1980

Že dve leti Te zemlja krije, v temnem grobu mirno spiš, srce Tvoje več ne bije, bolečin nič več ne trpiš.

Nam pa žalost srce trga, solze lijejo iz oči, dom je prazen in otožen, ker Te več med nami ni.

Zaljujoči ostali:
Ivana — žena;
Marija in Anna — hčeri.
Cleveland, O., 3. avg. 1982.

popolnitvi radarja in podobnih iznajdb, nujno važnih za vojno, ter je te predmete počeval na vojni akademiji. G-2 ga je izbrala za sodelovanje za obveščanje o vojnih zadevah. G-5 takim priključitvam ni mogla ugovarjati.

Odpotovali smo tudi to pot dan pred Božičem. Paula je na letališče v Washingtonu prišla spremit žena z enoletnim sinom, mene moja družina z bratom in njegovo ženo, kot sem že omenil. V vojnih časih taki slovesi niso bili lahki; naš je bil še posebno otožen, ko se je storila noč na božični večer. Letalo pa je odletelo proti Portoriku šele ob desetih.

Bili smo v zraku malo več kot dve uri, ko se mi je zadelo, da se obračamo. Tudi Paul je to opazil. Sel je povprašat v pilotovo celico po vzroku in zaupno mu je bilo povedano, da so odpovedale hidravlične zavore in da se vračamo v Washington. Steza na letališču na Portoriku, je rekel pilot, je prekratka; v Washingtonu, kjer je daljša, bi morebiti varno pristal.

Letalo je bilo zasedeno do zadnjega sedeža, a zdelo se mi je, da samo midva s Paulom veva za pretečo nevarnost. Letalo je dolgo krožilo nad reko Potomac in se polagoma nižalo, da se je dotaknilo piste tik ob reki. Začelo se je počasi ustavljati; na drugem koncu proge se je ustavilo z nekakim skokom čez progo pod drevje. Polivica enega krila je bila odkrhan.

Pretreseni smo bili, a brez resne poškodbe na potnikih. Oficir na letališču nam je povedal, da smo zelo srečni, kajti pilotiral je eden najspodobnejših pilotov vojnega letalstva.

Ves Božični dan smo čakali v vojnih barakah. S Paulom nisva imela poguma poklicati soprog. Prihiteli bi prestrašeni na letališče in jemanje slovesa vdruživ bi bilo težje

kot prvič. Letališče je bilo natrpano z vojaštvom, čakajočim na pot na evropske fronte.

Pri obilni božični pojedini, enaki za moštvo in oficirje, me je presenetil vojak natak. Prihitel je k najini mizi, se ustavil in me gledal. Spoznal sem ga. Provolek (če se imena pravilno spominjam) je gladko govoril slovaško in bil odličnjak v mojem razredu pri NYNYA.

(Se nadaljuje)

Slovenski mesečnik
Ave Maria
potrebuje vašo pomoč!

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

V blag spomin

OB 32.
OBLETNICI, ODKAR JE V
GOSPODU PREMINUL NAŠ
LJUBLJENI OČE, BRAT
IN STRICAnton
ChandekIzdihnil je svojo plemenito
dušo dne 2. avgusta 1950.32 let je že minilo,
odkar si, dragi, šel od nas,
vedno svež spomin je na Te,
pogrešamo Te vsaki čas.Sladka nam je misel na Te,
na ljubeči Tvoj nasme,
na besede ljubeznive,
ki imel si jih do vseh.Zaljujoča
DRUŽINA
Cleveland, O.,

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti.

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovci, ki oglašujejo v Ameriški Domovini, je zanesljiv in prijem kupjuva."

Kupujte pri trgovcih, ki
oglašujejo v tem listu!

Svoji k svojim!

MALI OGLASI

For Rent
4 rooms down. Newly remodeled. In St. Vitus area.
432-0806

(57-58)

BABY SITTER
Baby sitting for children any age at my home.
Call 881-6648

(57-60)

CLOCKS & WATCHES
REPAIREDalso
Small Elec. Appliances
Joe Brazis
7115 Donald Ave.
361-5850

(57-58)

House for Sale by Owner
2 bdrm bungalow on Mohawk between E. 135 & E. 200. Move in condition. Newly painted inside and out. Refinished hardwood floors.
43,900. Ph. 333-8346

(57-59)

House for Sale

Willowick ranch. 6 rooms. Garage. Basement. 585-0381.

(56-59)

For Rent

E. 152 St. 4 rooms, up. Adults. No pets. \$200 plus utilities.
382-5862

(X)

For Rent

3 suites up & down. 2 & 1 bdrm. unfurnished & 1-2 bdrm furnished. On Bliss Ave. Call 431-6224 from 9 to 4 p.m. and 585-4693 eves.

(X)

V najem

3-sobno stanovanje, vse na novo opremljeno. E. 160. Ena ženska. Nič živali.
Kličite 761-8206

(56-57)

HOUSEKEEPER NEEDED

3 bdrm. home in Bratenahl area. Once a week.
Call 268-3497.

(55-58)

For Sale

4 bdrm. house, 18714 Musko- ka. Call 531-4504.

(55-58)

FOR RENT

5 rooms, up. 835 E. 156 St. 2 garages available. Adults only. No pets.
Call 382-7829

(54-57)

HOUSEKEEPER NEEDED

Live-in, if possible. Family in Gates Mills. Country setting. Salary negotiable. References required. Respond to P.O. Box 87 Gates Mills.

(54-57)

POPRAVLJAM HIŠE

Strehe in vsa zidarska dela, poceni. R. Hribšek: 663-2166.

(54-57)

T.K. General Contractors

We do all carpentry, painting, wall covering, electrical, plumbing, carpeting, roofing, and driveway jobs.

TONY KRISTAVNIK Owner
831-6430

(X)

FOR SALE

1977 Ford Granada Ghia. Many options. \$3000. Call 481-0509 after 5 p.m.

(54-57)

V najem

Stirisobno stanovanje, zgoraj, na E. 61 cesti, blizu cerkve sv. Vida. Kličite 881-9947.

(55-58)

NAPRODAJ

Mini farma na
Willoughby Hills

Hiša s tremi spalnicami, nadalje dve cottage hiši v najemu, 4.289 akrov dobre, levelirane zemlje, nekaj gozda in malo jezerce-plin mestna voda. Cena \$125.000. Odprto v nedeljo, 1-5 pop. 35755 Char- don Rd. Vzhodno od S.O.M. Center Rd. (Rte. 91) V bližini City Hall. Kličite Jože Delchin - 943-4595.

Za C P M - 944-3232

(56-59)

For Rent

5 rooms up or down. E. 76 St. Call 881-3824

(56-59)

Anzlovar's 20% Discount Sale

Is Now In Progress

All Merchandise Is Reduced 20%

Also Fantastic 1/2 Prices on
Men's, Ladies and Children's Clothes

SALE ENDS AUG. 21st

6214 St Clair Ave.